

DOI: 10.33663/1563-3349-2023-34-673-683

УДК 327 (477: 438)

В. П. ГОРБАТЕНКО,
доктор політичних наук, професор*
ORCID: 0000-0002-2400-954X

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА – ПОЛЬЩА: ВИКЛИКИ І ЗДОБУТКИ ВОЄННОГО ЧАСУ

У пропонованій статті розглянуто особливості розвитку стратегічного партнерства України і Республіки Польща в умовах широкомасштабної війни, розв'язаної РФ проти України. З'ясовано основоположні засади і принципи, на яких ґрунтується стратегічне партнерство України і Польщі. Виявлено специфіку державної та недержавної допомоги уряду і народу Польщі вимушеним мігрантам з України. Обґрунтовано спільну інформаційну політику протистояння російській пропаганді й дезінформації. Узагальнено специфіку формування взаємовигідної безпекової стратегії. Визначено чинники прискорення та оптимізації процесу європейської інтеграції України за сприяння польського керівництва.

Ключові слова: російсько-українська війна, стратегічне партнерство, взаємовигідне співробітництво, вимушена міграція, протистояння дезінформації, безпекова стратегія, європейська інтеграція України.

Horbatenko Volodymyr. Strategic partnership Ukraine – Poland: challenges and achievements of wartime

The proposed article examines the specifics of the development of the strategic partnership between Ukraine and the Republic of Poland in the conditions of a large-scale war waged by Russia against Ukraine. The fundamental principles and principles on which the strategic partnership of Ukraine and Poland is based have been clarified. The specificity of state and non-state aid of the government and people of Poland to forced migrants from Ukraine has been revealed. The joint information policy of opposing Russian propaganda and disinformation is substantiated. The specifics of forming a mutually beneficial security strategy are summarized. The factors of acceleration and optimization of the process of European integration of Ukraine with the assistance of the Polish leadership have been identified.

Key words: Russian-Ukrainian war, strategic partnership, mutually beneficial cooperation, forced migration, countering disinformation, security strategy, European integration of Ukraine.

Вступ. Одним із найважливіших напрямів сучасного розвитку України є двосторонні відносини з провідними європейськими країнами. Ця політика відкриває шлях до визнання її європейської ідентичності та формує широкі

* **Gorbatenko Volodymyr**, Doctor of Political Sciences, Full Professor

можливості щодо міжнародного співробітництва на взаємовигідній основі. Одним із партнерів і надійних союзників для України була і залишається в умовах воєнного часу Республіка Польща. Стратегію України щодо співробітництва з Польщею активно підтримує суспільство, оскільки ця країна, поряд з підтримкою незалежності та європейського вибору українського народу, з перших днів російського вторгнення відіграла і продовжує відігравати вирішальну роль у порятунку українців від жахів окупації та жорстоких бомбардувань. Своєю чергою політику держави, спрямовану на допомогу Україні, в Польщі підтримують як державні управлінці всіх рівнів, так і звичайні поляки. Від першого дня війни ця підтримка включає організацію допомоги на кордоні, перевезення людей з України до Польщі, відкриття пунктів розміщення та підтримки біженців у всіх воєводствах. До того ж Польща стала основним транспортним хабом для воєнних і цивільних потреб України. Як і раніше, Польща продовжує виступати арбітром у реалізації української євроінтеграційної стратегії та курсу на входження до блоку НАТО. В зазначеному контексті проблема стратегічного партнерства України і Польщі потребує постійної уваги й насамперед – з'ясування особливостей його розвитку в умовах широкомасштабної війни Росії проти України та виникнення реальної загрози для всієї Європи і світового демократичного порядку.

Огляд літератури. До проблеми, що стосується процесу становлення стратегічного партнерства України і Польщі від початку 1990-х років, у своїх наукових працях зверталися в різні періоди українські й польські дослідники. Серед українських дослідників різні її аспекти розглядали: В. Балюк, Н. Бойко, О. Брусиловська, С. Віднянський, Т. Возняк, Я. Грицак, А. Дешиця, М. Дорошко, О. Забужко, К. Зарембо, Л. Зашкільняк, Г. Зеленько, А. Киридон, К. Кіндрат, В. Копійка, О. Кукуруз, А. Курносов, Г. Куц, Є. Магда, О. Митрофанова, О. Моцик, А. Романюк, С. Рудницький, М. Рябчук, Л. Скокова, С. Стоєцький, С. Троян, Н. Чорна, Ю. Шаповал, О. Яніна. Автор даної статті також звертався до цієї проблеми у своїх попередніх дослідженнях¹. У середовищі польських дослідників стратегічне партнерство набуло відображення у працях таких вчених, як: З. Бжезінський, Є. Гедройць, К. Ендрасиш, М. Зайончковський, А. Кастори, А. Ковальчик, Я. Куронь, Г. Магакян, М. Магакян, Г. Мазур, А. Міхнік, В. Мокрий, Я. Ольховський, В. Осадчий, К. Пелчинська-Наленч, В. Резмер, П. Скорут, М. Скубішевський та ін. Глибоке осмислення у працях зазначених науковців окремих проблем, що стосуються стратегічного партнерства двох країн, не заперечує необхідності відслідковування на науковій основі його розвитку в умовах воєнного часу та поточної оцінки функціонування відповідних інститутів на предмет реального впливу на якість двосторонніх відносин.

Постановка проблеми дослідження. Злочинна агресивна політика РФ проти України, що включає анексію Автономної Республіки Крим, окупацію частини Донбасу та неприховане вторгнення у 2022 р. на територію суверен-

ної держави, зумовила суттєве розширення рамок стратегічного партнерства України і Польщі та визначила пріоритетні напрями взаємовигідного співробітництва. З огляду на це стратегічне партнерство двох дружніх країн в умовах воєнного часу потребує оцінки вже здійсненого в його рамках визначення можливостей його подальшого розширення та забезпечення стратегічних пріоритетів.

Мета та завдання дослідження. Метою цього дослідження є розгляд особливостей розвитку стратегічного партнерства України і Республіки Польща в умовах широкомасштабної війни, розв'язаної РФ проти України. До основних завдань віднесено: 1) з'ясування основоположних засад і принципів, на яких ґрунтується стратегічне партнерство України і Польщі; 2) виявлення особливостей державної та недержавної допомоги Польщі вимушеним мігрантам з України; 3) обґрунтування спільної інформаційної політики протистояння російській пропаганді й дезінформації; 4) узагальнення специфіки формування взаємовигідної безпекової стратегії; 5) визначення чинників прискорення та оптимізації процесу європейської інтеграції України за сприяння польського керівництва.

Виклад основного матеріалу. Взаємовідносини рівня стратегічного партнерства між Україною і Польщею почали формуватися паралельно зі здобуттям незалежності України. Цей вектор співробітництва на зламі ХХ–ХХІ ст. було закріплено у відповідних міжнародно-правових і внутрішньодержавних документах, починаючи від Декларації про принципи та основні напрями українсько-польських відносин (13 жовтня 1990 р.) та Договору про добросусідство, дружні відносини та співпрацю (18–19 травня 1992 р.). Відтоді було ухвалено цілий комплекс нормативно-правових актів, що стосуються політики безпеки, перетину кордону, торгового і економічного співробітництва, взаємодії в галузі інформаційного розвитку, європейської інтеграції України, сприяння демократичному поступу, воєнного співробітництва, дипломатичної співпраці та ін.

О. Митрофанова, проаналізувавши відносини двох держав, ще 2006 р. зробила висновок, що вони відповідають переважній більшості засад стратегічного партнерства, до яких, на її думку, належать: спільність стратегічних цілей, стратегічний консенсус і легітимація стратегічного партнерства, сформований і розвинений соціальний механізм, міждержавний характер відносин, переважająca двосторонність, рівноправність та неієрархічність відносин, неантагоністичність відносин, ресурсна комплементарність, перцептуальна симетрія². До цього слід додати історично, соціокультурно та політично зумовлені чинники: подібність польської та української мов, слов'янське походження обох народів, схожість рис національного характеру, значну кількість трудових мігрантів і студентів з України, стабільність підтримки Польщею України на державному рівні, активність польської діаспори в Україні та української в Польщі. Хоча при цьому, як слушно зазначають дослідники Г. і М. Магакян, не слід забувати про «важливий диференціюю-

чий чинник – масштаби впливу тоталітарної системи на суспільство (у формі радянського комунізму), де можна побачити відмінність через його м'якшу версію в країнах сателітів, ніж у союзних республіках СРСР»³. Не заперечуючи цієї відмінності, польська дослідниця К. Єндрашик 2010 р. на основі аналізу взаємовідносин двох країн зробила висновок про неприпустимість постави Польщі щодо України як «старшої сестри», «адвоката інтересів», «мосту до західного світу». На її думку, потреба взаємовигідної співпраці «дезавує міф про ключову роль Польщі для майбутнього України і спонукає до рівнозначного внеску» в стратегічне партнерство⁴. На сьогодні в Польщі, якщо ще й залишилися адепти подібного трактування двосторонніх відносин, то їхня позиція аж ніяк не є визначальною для розвитку і зміцнення стратегічного партнерства.

Українсько-польська Діалогова група, сформована у 2017 р. за ініціативи Міжнародного фонду «Відродження» та Фундації ім. Стефана Баторія, запропонувала пріоритетні принципи, на яких повинно базуватися партнерство України та Польщі. До таких принципів віднесено: симетричні двосторонні відносини на рівноправній основі; орієнтоване в майбутнє історичне порозуміння; широкі стосунки між суспільствами, важливу роль у яких «повинні відіграти медіа, місцеві спільноти, громадські організації, навчальні заклади, церкви та інші неурядові суб'єкти»; солідарність «перед лицем спільної загрози російської політики агресії»; інтеграція України до ЄС «як спільний довготерміновий інтерес»⁵. Останні два з окреслених науковцями принципи за нинішніх умов потребують уточнення. Якщо у 2017 р. вони ще розглядалися дещо абстрактно, у контексті перспектив довгострокового співробітництва України і Польщі, то тепер їх варто розглядати як невід'ємну складову реальної інституціоналізації України в Європейському Союзі та в НАТО.

Уже 2019 р. українські вчені, передбачаючи зростання рівня загрози від РФ, зробили висновок щодо необхідності поглибленого дослідження двосторонніх відносин між двома країнами й, зокрема, зазначили, що «українсько-польські взаємини потребують комплексного наукового осмислення в умовах нової геополітичної ситуації, яка склалася в світі після початку збройної агресії Росії проти України та змушує обидві держави у багатьох випадках спільно підходити до формування і реалізації своєї зовнішньополітичної діяльності завдяки курсові на встановлення відносин стратегічного партнерства»⁶. Від 24 лютого 2022 р. Україна і Польща зблизились більше, ніж за попередні 30 років. Співдружність двох країн, населення яких разом становить 80 млн, відкриває широкі можливості для спільної стратегії.

У цьому сенсі А. Курносов слушно зазначає: «Такий союз має усі шанси побудувати сильний регіональний блок держав, який би протистояв загрозі зі Сходу та говорив одним голосом у діалозі із Заходом. Стати значним гравцем у європейському і світовому масштабі та важливим елементом нової архітектури глобальної безпеки»⁷. Зважаючи на те, що проблема подолання агресії

проти України та надання допомоги українському народові стане однією з ключових тем парламентських виборів, які відбудуться в Польщі восени 2023 р., а також на необхідність уникнення переведення війни в довготривалий формат, чого прагне РФ, рух двох країн у цьому напрямі невпинно зростатиме.

Внаслідок міграції, спровокованої війною, у 2022 р. найбільше українського населення перемістилось саме до Польщі. При цьому значно зросла взаємна приязнь поляків і українців. Прихильність поляків до українських мігрантів пояснюється нетрадиційним, вимушеним характером міграції, на що, зокрема, звертають увагу українські соціологи: «Українці, які виїхали за кордон в умовах війни, – це особливий новий тип «біженців». Це не біженці в пошуках кращої долі, не заробітчани, які шукають кращу країну для проживання та роботи. Це переважно люди, які наразі не мають міграційних намірів. Це люди, які реально перетинали кордон, намагаючись втекти подалі від тих місць, де рвуться бомби, руйнуються домівки. Саме цим, на нашу думку, й зумовлена специфіка біженства українців та особливості обрання тих країн, у яких вони шукають притулку. Українці, які вимушені були полишити свої домівки та поїхати за кордон, – це переважно жінки працездатного віку, які намагаються активно адаптуватися в нових життєвих умовах. І обрання країни перебування зумовлене усталеними і новітніми реляціями політичного, культурного, особистісного характеру»⁸. Безумовно, поляки це зрозуміли з першого дня війни й відповідно не чекали визначення чи уточнення стратегії двосторонніх відносин на міждержавному рівні. Своєю чергою українці обирали країну для прихистку, зважаючи на близькість двох народів і усталену впродовж трьох десятиліть безкомпромісну позицію Польщі щодо України.

Зазначене підтверджують польські державні та громадські діячі. Так, воєвода Лодзький Т. Бохенський зазначає: «Ми, поляки, чудово знаємо що означає російський деспотизм, коли солдатські чоботи душать свободу і всяку надію. Ми глибоко віримо, що нашим народам удасться побудувати спільне, гармонійне майбутнє, тим паче, що нас пов'язують не лише інтереси, а й вороги. Росія сьогодні є ворогом України, а отже, і цивілізованого світу. Я ніколи не забуду страх і жах беззахисних жінок і дітей, яких ми зустріли під нашими дахами. Їм довелося залишити весь свій світ через хвору російську ідеологію, засновану на завоюваннях, експлуатації та терорі. Україна бореться за справедливу справу і як поляки ми пишаємося тим, що можемо допомагати вашій героїчній нації»⁹.

Загалом польська підтримка України та біженців 2022 р. сягнула близько 40 мільярдів злотих. Значна частина цих коштів виділена на підтримку вимушених переселенців з України. Це засвідчує, зокрема, віце-президент Польського фонду розвитку Бартош Марчук: «Витрати на передану в Україну зброю становлять близько 10 млрд злотих, підтримка українських біженців безпосередньо з державного бюджету становить близько 6 млрд злотих, а

допомога від органів місцевого самоврядування та неурядових організацій – близько 10 млрд злотих. Решта 10 мільярдів злотих – це приватна допомога поляків»¹⁰. Як бачимо з названих цифр, справа допомоги українським переселенцям з початком війни перемістилася з державного рівня на загальнонародний.

Величезний обсяг роботи з перевезення біженців з України здійснила польська залізниця. Причому українці за рішенням Міністерства інфраструктури Польщі в найгачіший період отримали право безкоштовного проїзду за наявності лише паспорта чи іншого документа. Потяги приймали біженців на кордоні з Україною і транспортували їх углиб країни, а також за кордон – до Німеччини чи Австрії. За даними Міністерства інфраструктури, «з 24 лютого по 6 квітня всього з прикордонних з Україною міст відправлено 2258 поїздів, у тому числі 1832 звичайних і 426 додаткових. З 24 лютого по 6 квітня зі станцій Хелм, Грубешів, Дорогуськ, Перемишль, Кросценко, Гребенне та Ярослав до різних пунктів призначення Польщі вирушили понад 467,5 тис. пасажирів»¹¹. Налагодження такого транспортного коридору для вимушених переселенців, якщо врахувати ще й інші державні, громадські й приватні перевезення, є безпрецедентним в історії Європи.

Важливу роль у стратегічному партнерстві двох держав займає інформаційна політика, орієнтована значною мірою на протистояння російській пропаганді й дезінформації. Сьогодні це глибоко усвідомлюють лідери обох держав. Втім, у Польщі стратегічне значення цього напрямку співпраці зрозуміли ще до початку гострої фази російсько-української війни. На це, зокрема, звернула увагу О. Кукуруз, яка у 2018 р. зазначила: «Виходячи з офіційних публічних висловлювань Б. Коморовського та А. Дуди, цілі інформаційної політики президента Польщі є такими: 1) підкреслити схожість боротьби за незалежність і демократію польського і українського народів (зокрема, йдеться про рух, а згодом профспілку «Солідарність» у Польщі та Помаранчеву революцію і Революцію гідності в Україні); 2) нагадати історичні періоди, коли поляки і українці мешкали на спільних територіях; 3) згадати видатних поляків, які мешкали в Україні та українців у Польщі, які вплинули на науку, культуру, загалом на розвиток цих країн; 4) підкреслити важливість історичної пам'яті для польсько-українських відносин»¹². В Україні це також усвідомили на державному рівні. Відповідно, починаючи від 2014 р., використовуються значно ширші можливості Польщі впливати на політику, спрямовану на протистояння російській пропагандистській діяльності на теренах Європи. Тим більше, що Росія час від часу застосовує кампанії з дезінформації з тим, щоб викликати взаємну ворожість поляків і українців.

У нинішніх умовах дезінформація стосується українських біженців, щодо яких у свідомість поляків за допомогою різного роду фейків впроваджується думка про нібито тягар для бюджету країни та загрозу формуванню ворожого середовища, здатного протистояти польському народові.

Українців, своєю чергою, намагаються переконати в тому, що Польща ніби-то прагне захопити частину території України. Протистояння кампаніям з дезінформації щодо українсько-польських відносин, на думку Є. Магди, має передбачати активізацію «Люблінського трикутника», збільшення поінформованості громадян двох країн щодо характеру двосторонніх відносин, протидію конкретним проявам ксенофобії, спільну участь «у формуванні Балто-Чорноморського наративу, спрямованого на протидію впливу «російського світу»»¹³.

Реальною загрозою для всієї системи європейської безпеки у 2014 р. постала агресивна політика РФ. За цих умов передовим форпостом захисту європейських цінностей і демократії виступила Україна. Реальною військовою допомогою Україні стало створення литовсько-польсько-української бригади «ЛитПолУкрбриг». Польща одразу прийняла рішення про виділення значної кредитної допомоги Україні, розробила перелік стипендіальних програм для студентів із Донецької та Луганської областей, Криму. Державний концерн «Укроборонпром» і польська компанія WB Electronics домовились про співробітництво у сфері протиповітряної оборони, зокрема в галузі створення зенітної і зенітно-ракетної техніки. Було налагоджено співпрацю між ВМС України та Польщі, зокрема, досягнуто домовленості про участь ВПК України у частковій модернізації винищувачів морської авіації ВМС Польщі. Започатковано співпрацю прикордонних військових округів – Західного оперативного командування ЗС України та Сілезького військового округу ЗС Республіки Польща. Обмін досвідом у сфері реформування військ і підтримання на належному рівні їх боєготовності, а також розробка нових зразків озброєння для України з компанією країни – члена НАТО дала змогу «Укроборонпрому» остаточно визначити курс переходу на міжнародні стандарти. На виконання Глобальної стратегії ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки, затвердженої 2016 р., у Варшаві 26 жовтня 2017 р. було відкрито Платформу дій Україна – НАТО щодо гібридних загроз.

В умовах воєнного часу активізувалась співпраця України і Польщі в рамках Люблінського трикутника – тристороннього регіонального альянсу для політичного, економічного, культурного й соціального співробітництва між Литвою, Польщею та Україною, утвореного 28 липня 2020 р. у польському місті Любліні з метою зміцнення діалогу між трьома дружніми країнами, спільної протидії російській агресії, а також підтримки інтеграції України в Європейський Союз та НАТО. 26 листопада 2022 р. у Києві відбулася зустріч прем'єр-міністрів держав – учасниць Люблінського трикутника, за результатами якої було ухвалено спільну заяву. В цій заяві глави урядів, поряд з іншим, визначили ряд стратегічних пріоритетів подальшої співпраці й засвідчили готовність:

– продовжувати активну співпрацю у відновленні територіальної цілісності та суверенітету України в її міжнародно визнаних кордонах;

- активізувати дискусію в Альянсі щодо запрошення України до переговорів про вступ до НАТО з огляду на майбутній у 2023 р. саміт НАТО у Вільнюсі;
- продовжувати постачати в Україну військову техніку й озброєння та поглиблювати співпрацю у сфері оборонно-промислового потенціалу;
- здійснювати подальшу участь у відновленні та реконструкції пошкодженої інфраструктури;
- сприяти посиленню міжнародного санкційного тиску на РФ та її міжнародній ізоляції;
- сприяти створенню міжнародно-правового механізму компенсації для відшкодування пошкоджень, втрат або шкоди, що виникли внаслідок міжнародно-протиправних дій РФ¹⁴.

Загалом, констатуємо, що вироблення Україною і Польщею спільної безпекової стратегії пов'язане як із внутрішнім розвитком українського та польського суспільств, так і з зовнішніми чинниками, необхідністю віднайти формулу безпеки, котра б враховувала інтереси обох держав у регіоні Центральної та Східної Європи, убезпечувала їх від деструктивних зовнішніх впливів. Насамперед від злочинної, агресивної політики РФ, яка вийшла за рамки гібридної війни і явила світові своє істинне, злісне обличчя.

Війна внесла значні зміни в політику України. Поряд із тим і в цих непростих умовах європейська інтеграція залишається серед її головних зовнішньополітичних пріоритетів. Польща зацікавлена у стратегічній співпраці з Україною як з європейською, демократичною, розвинутою, стабільною і передбачуваною країною. Невдовзі після російського вторгнення в Україну президент Республіки Польща Анджей Дуда категорично висловився за прискорену процедуру вступу України в ЄС: «Польща підтримує швидкий шлях до членства України в ЄС. Статус кандидата має бути надано невідкладно, негайно після цього мають розпочатися переговори про вступ»¹⁵.

Від тих пір Польща не змінила своєї позиції і продовжує підтримувати євроінтеграційні зусилля України за всіма основними параметрами. Україна зацікавлена в польському досвіді та допомозі, що стосуються насамперед реалізації внутрішніх перетворень за європейськими стандартами. Завершення євроінтеграційного процесу для України важить не менше, ніж перемога у війні, оскільки її вступ до ЄС означатиме остаточне відмежування від російської сфери впливу. А це вигідно не лише Україні, а й Польщі, яка послідовно зміцнює свій вплив не лише на східноєвропейському просторі, а й у масштабах всієї Європи.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. В умовах війни українсько-польське стратегічне партнерство перетворилося на реальну форму повноцінної співпраці між двома державами. Польща виявилась надійним союзником і арбітром у наданні військової допомоги. Відтак перспективи військового співробітництва пов'язані з поступовим зміцненням даних відносин, які здатні стати основою воєнно-політичного

союзу та об'єднання країн, які розглядають протистояння російській загрозі як першочергове стратегічне завдання. Значною мірою активізувалася також взаємодія України і Польщі в політичній, економічній і соціальній сферах, що є запорукою спільного майбутнього обох країн. Для подальшого розуміння розвитку дружніх взаємовідносин між Україною та Республікою Польща важливе значення має осмислення процесу інституціоналізації спільної безпекової політики та протистояння гібридним загрозам, визначення пріоритетів у всіх сферах не лише на середньострокову, а й на довгострокову перспективу, що потребує консолідованих зусиль державних діячів, науковців і громадськості обох дружніх країн.

1. Горбатенко В. Визначальні напрями двостороннього співробітництва України і Польщі. *Сучасні українсько-польські відносини: погляд експертів*: зб. аналітичних матеріалів / упоряд. В. Бусленко. Вип. 2. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 5–13; Горбатенко В. Джерела і методологія дослідження сучасних українсько-польських відносин. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. Випуск 8. Житомир–Київ–Краків: Вид. Євенок О. О., 2018. С. 51–57; Poland and Ukraine. Poles and Ukrainians. Edited by Volodymyr Horbatenko, Agnieszka Kastory. Kraków Polska Akademia Umiejętności, 2021. 200 с. 2. Митрофанова О. Польща як стратегічний партнер України. *Політичний менеджмент*. 2006. № 6. С. 153–160. 3. Magakian G., Magakian M. Ściana Wschodnia RP – Ukraina Zachodnia. Partnerstwo Strategiczne? Ostrowiec świętochowski: PPWH Triada, 2013. S. 146. 4. Jędraszczyk K. Strategiczne partnerstwo ukraińsko-polskie. Polska w polityce nepodległej Ukrainy. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010. s. 372. 5. Пріоритетне партнерство: Спільне бачення українсько-польських відносин. Дискусійна записка українсько-польської Діалогової групи. Київ – Варшава, вересень 2017. URL: ua-pl-prioritytne-partnerstvo.pdf (дата звернення 05.01.2023). 6. Українсько-польські відносини в умовах гібридних загроз безпеці: монографія / В. Балюк, М. Дорошко, В. Копійка та ін.; наук. ред. В. Балюк, М. Дорошко. Київ: Ніка-Центр; Люблін: Видавництво УМКС, 2019. С. 9. 7. Курносів А. Новий українсько-польський союз: реалії і перспективи. 31 травня 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-polshcha-soyuz-spivpratsya/31877283.html> (дата звернення 07.02.2022). 8. Бойко Н., Скокова Л. Українсько-польські реляції під час війни 2022 року в Україні: підрунтя та наслідки (соціологічний аналіз). *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces*: Scientific monograph [science eds. T. Astramovich-Leik, Ya. Turchyn, O. Horbach, O. Tsebenko]. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. С. 13–28. 9. Воевода Лодзький: інтелектуал, політик та книголюб. Розмова С. Куліди з паном Тобіашем Бохенським. *Літературна Україна*. 2022. № 11–12 (5919–5920). С. 4. 10. Стало відомо, скільки Польща та поляки витратили на допомогу українцям. URL: <https://uamedia.eu/politics/stalo-vidomo-skilki-polshha-ta-polyaki-vitratali-na-dopomogu-ukrayincyam-3056> (дата звернення 28.12.2022). 11. Ковальська О. Польська залізниця у 2022: скільки біженців перевезла РКР Intercity? URL: <https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183830,29306818,1055-1086-1083-1100-1089-1100-1082-1072-1079-1072-1083-1110-1079-1085-1080-1094-1103.html> (дата звернення 28.12.2022). 12. Кукуруз О. В. Інформаційна політика президентів Російської Федерації і Республіки Польща щодо України. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. Житомир–Київ–Краків: Вид. Євенок О. О. 2018. С. 48–49. 13. Магда Є. Як агресія Росії змінила партнерство Польщі та України. URL: <https://glavcom.ua/columns/>

yemagda/jak-ahresija-rosiji-zminila-partnerstvo-polshchi-ta-ukrajini-896077 (дата звернення 25.12.2022). **14.** Спільна заява Прем'єр-міністрів України, Литовської Республіки та Республіки Польща про результати зустрічі Люблінського трикутника. 26 листопада 2022 року. URL: <https://www.umcs.pl/uk/pod-,22133,zaverennu-proektu-spadina-plsuds-kogo-ta-petlyri-,115222.chtm> (дата звернення 30.01.2023). **15.** Pirept Б. Вступ України до ЄС: чи настав час для швидких рішень? 10.03.2022. URL: <https://www.dw.com/uk/vstup-ukrainy-do-ies-chy-nastav-chas-dlia-shvydkykh-i-smilyvykh-rishen-a-61067965/a-61067965> (дата звернення 11.02.2023).

References

1. Horbatenko V. Vyznachalni napriamy dvostoronnoho spivrobitnytstva Ukrainy i Polshchi. *Suchasni ukrainsko-polski vidnosyny: pohliad ekspertiv: zb. analitychnykh materialiv / uporiadi. V. Buslenko*. Vyp. 2. Luts'k: Vezha-Druk, 2017. S. 5–13; Horbatenko V. Dzherela i metodolohiia doslidzhennia suchasnykh ukrainsko-polskykh vidnosyn. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. Vypusk 8. Zhytomyr–Kyiv–Krakiv: Vyd. Yevenok O. O., 2018. S. 51–57; Poland and Ukraine. Poles and Ukrainians. Edited by Volodymyr Horbatenko, Agnieszka Kastory. Kraków Polska Akademia Umiejętności, 2021. 200 s.
2. Mytrofanova O. Polshcha yak stratehichnyi partner Ukrainy. *Politychnyi menedzhment*. 2006. № 6. S. 153–160.
3. Magakian G., Magakian M. Ściana Wschodnia RP – Ukraina Zachodnia. *Partnerstwo Strategiczne? Ostrowiec świętozyski: PPWH Triada*, 2013. S. 146.
4. Jędraszczyk K. Strategiczne partnerstwo ukraińsko-polskie. *Polska w polityce nepodległej Ukrainy*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010. S. 372.
5. Priorytetne partnerstvo: Spilne bachennia ukrainsko-polskykh vidnosyn. Diskusiiua zapyska ukrainsko-polskoi Dialohovoi hrupy. Kyiv–Varshava, veresen 2017. URL: ua_pl_priorytne_partnerstvo.pdf (data zvernennia 05.01.2023).
6. Ukrainsko-polski vidnosyny v umovakh hibrnydykh zahroz bezpetsi: Monohrafiia / V. Baliuk, M. Doroshko, V. Kopiika ta in.; nauk. red. V. Baliuk, M. Doroshko. Kyiv: Nika-Tsent; Liublin: Vydavnytstvo UMKS, 2019. S. 9.
7. Kurnosov A. Novyi ukrainsko-polskyi soiu: realii i perspektyvy. 31 travnia 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-polshcha-soyuz-spivpratsya/31877283.html> (data zvernennia 07.02.2022).
8. Boiko N., Skokova L. Ukrainsko-polski reliatsii pid chas viiny 2022 roku v Ukraini: pidgruntia ta naslidky (sotsiolohichnyi analiz). *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces: Scientific monograph [science eds. T. Astramovich-Leik, Ya. Turchyn, O. Horbach, O. Tsebenko]*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. S. 13–28.
9. Voievoda Lodzkyi: intelektual, polityk ta knyholiub. Rozмова S. Kulidy z panom Tobiaszem Bokhenskyim. *Literaturna Ukraina*. 2022. № 11–12 (5919–5920). S. 4.
10. Stalo vidomo, skilky Polshcha ta poliaky vytratyli na dopomohu ukrainsiam. URL: <https://uamedia.eu/politics/stalo-vidomo-skilki-polshha-ta-polyaki-vitratili-na-dopomogu-ukrayincyam-3056> (data zvernennia 28.12.2022).
11. Kovalska O. Polska zaliznytsia u 2022: skilky bizhentsiv perevezla PKP Intercity? URL: <https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183830,29306818,1055-1086-1083-1100-1089-1100-1082-1072-1079-1072-1083-1110-1079-1085-1080-1094-1103.html> (data zvernennia 28.12.2022).
12. Kukuruz O. V. Informatsiina polityka prezidentiv Rosiiskoi Federatsii i Respubliki Polshcha shchodo Ukrainy. *Studia Politologica Ucraino-Polona*. Zhytomyr–Kyiv–Krakiv: Vyd. Yevenok O. O. 2018. S. 48–49.
13. Mahda Ye. Yak ahresiia Rosii zminyla partnerstvo Polshchi ta Ukrainy. URL: <https://glavcom.ua/columns/yemagda/jak-ahresija-rosiji-zminila-partnerstvo-polshchi-ta-ukrajini-896077> (data zvernennia 25.12.2022).
14. Spilna zaiava Premier-ministriv Ukrainy, Lytovskoi Respubliki ta Respubliki Polshcha pro rezultaty zustrichi Liublińskoho trykutnyka. 26 lystopada 2022 roku. URL: <https://www.umcs.pl/uk/>

pod-,22133,zaversenny-proektu-spadsina-p-lsuds-kogo-ta-petlyri-,115222.chtm (data zvernennia 30.01.2023). 15. Rigert B. Vstup Ukrainy do YeS: chy nastav chas dlia shvydkykh rishen? 10.03.2022. URL: <https://www.dw.com/uk/vstup-ukrainy-do-ies-chy-nastav-chas-dlia-shvydkykh-i-smilyvykh-rishen-a-61067965/a-61067965> (data zvernennia 11.02.2023).

Horbatenko Volodymyr. Strategic partnership Ukraine – Poland: challenges and achievements of wartime

One of the most important directions of modern development of Ukraine is bilateral relations with leading European countries. This policy paves the way for the recognition of its European identity and creates broad opportunities for international cooperation on a mutually beneficial basis. The Republic of Poland was and remains one of the partners and reliable allies of Ukraine in wartime conditions. Accordingly, the proposed article examines the specifics of the development of the strategic partnership between Ukraine and the Republic of Poland in the conditions of a large-scale war unleashed by Russia against Ukraine. The fundamental principles and principles on which the strategic partnership of Ukraine and Poland is based have been clarified. The specificity of state and non-state aid of the government and people of Poland to forced migrants from Ukraine has been revealed. The joint information policy of opposing Russian propaganda and disinformation is substantiated. The specifics of forming a mutually beneficial security strategy are summarized. The factors of acceleration and optimization of the process of European integration of Ukraine with the assistance of the Polish leadership have been identified.

It was found that in the conditions of the war, the Ukrainian-Polish strategic partnership turned into a real form of full-fledged cooperation between the two states. Poland proved to be a reliable ally and arbiter in the provision of military aid. Therefore, the prospects for military cooperation are related to the gradual strengthening of these relations, which can become the basis of a military-political union and unification of countries that consider confronting the Russian threat as a priority strategic task. The interaction between Ukraine and Poland in the political, economic and social spheres has also intensified to a great extent, which is a guarantee of the common future of both countries. In order to further understand the development of friendly relations between Ukraine and the Republic of Poland, it is important to understand the process of institutionalization of common security policy and to counter hybrid threats, to determine priorities in all areas not only for the medium term, but also for the long term, which requires the consolidated efforts of statesmen, scientists and the public of both friendly countries.

Key words: *Russian-Ukrainian war, strategic partnership, mutually beneficial cooperation, forced migration, countering disinformation, security strategy, European integration of Ukraine.*